

Навчальна дисципліна «Соціальна структура та стратифікація»
(дистанційне навчання)

(відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Соціальна структура та стратифікація»)

Викладачі: Проф. Коваліско Н.В., асист. Хміль Я.В.

Структура навчальної дисципліни «Соціальна структура та стратифікація»

9	Оцінка стану та перспективи дослідження процесів соціального структурування українського суспільства	7.04	9.04
10	Специфіка ідентифікаційних практик та життєвих стратегій в трансформаційному суспільстві		16.04
11	Освіта як критерій соціальної диференціації в українському суспільстві	14.04	23.04
12	Маргінальність та бідність у контексті соціоструктурних змін в українському суспільстві	21.04	30.04
13	Специфіка виділення соціально–стратифікаційних утворень на регіональному рівні суспільства	28.04	7.05
13	<i>модульний контроль 2</i>	5.05	
	<i>Іспит</i>	12.05	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти досліджень соціальної стратифікації

Тема 6. Оцінка стану та перспективи дослідження процесів соціального структурування українського суспільства (дедлайн задачі есе 9.04)

Структурний і діяльнісний потенціал соціальної трансформації в працях українських соціологів. Методологічне обґрунтування зовнішніх і внутрішніх чинників структурних перетворень в українському суспільстві. Трансформація соціального простору як системна зміна економічної, політичної, культурної сфери суспільства, а також нормативно-правової бази.

Соціокультурний аспект трансформації українського суспільства. Посилення індивідуалізації особистих життєвих практик та соціальна ідентичність індивіда.

Стратифікаційний аспект трансформації суспільства. Масова маргіналізація, зміна системи стратифікації, формування нового профілю соціальної структури з появою нових маркерів тощо. Пошук адекватних теоретико-методологічних підходів до фіксації соціальних страт в соціальній ієрархії українського суспільства.

Інституційний аспект трансформації - поява нових соціальних інститутів; існування інституційної подвійності, соціальної аномії, процеси конвергенції і дивергенції

суспільного розвитку; структуризації суспільства на основі конвенційних норм, корпоративізму.

Масштаби, тенденції і особливості протікання структурних перетворень в українському суспільстві.

*Тема 7. Освіта як критерій соціальної диференціації в українському суспільстві
(дедлайн здачі есе 16.04)*

Освіта як чинник соціальної стратифікації. Роль освіти в процесах структуризації соціального простору. Соціальна селекція в системі освіти, можливості трансмісії високого статусу і висхідної соціальної мобільності. Соціально-класові засади освітньої нерівності, основні напрямки, механізми освітньої, міжпрофесійної мобільності та постійне відтворення освітньої нерівності в дослідженнях вітчизняних дослідників. Освіта як особливий чинник висхідної мобільності та його знецінення в українському суспільстві.

Тема 8. Соціальні технології та підходи у вивченні соціальної стратифікації суспільства(дедлайн здачі есе 23.04)

Соціальна технологія як цілісна система з структурною і функціональною складовою. Надійність соціальних технологій та його складові. Співвідношення технології по осях "жорсткість" - "м'якість".

Прагматична позиція - застосовування до окремо взятого дослідження двох підходів – кількісного і якісного. Кількісні і якісні методологічні підходи до вивчення процесів соціальної стратифікації.

Співвідношення та можливості поєднання кількісних й якісних методів у соціальних дослідженнях. Чотири позиції щодо співвідношення кількісного і якісного підходів. Радикальна позиція (З. Бауман, Ж. Габриум, Дж. Холсейн та ін.). Екзистенціалістська позиція. Прагматична (Д. Сільверман, К. Панч, К. Рісман, О. Маслова, Ю. Толстова і ін.). Четверта позиція – вузько емпірична.

Тема 9. Специфіка виділення соціально-стратифікаційних утворень на регіональному рівні(дедлайн здачі есе 1.05)

Шляхи процесу формування нової соціальної структури та її складу. Специфіка побудови стратифікаційних моделей на основі багатовимірного ієрархічного підходу. Співставлення об'єктивних критеріїв стратифікації за суб'єктивними показниками. Самоідентифікація за рівнем добробуту. Самоідентифікація населення на уявній соціальній ієрархії - "соціальних сходах" суспільства. Залежність самоідентифікації респондентів на суспільній ієрархії від рівня доходу. Стратифікація за рівнем престижу і поваги у суспільстві. Специфіка та методика виділення основних стратифікаційних груп населення міста в сучасних умовах з використанням кластерного аналізу. Статусні профілі та соціальний портрет виділених соціальних страт міста. Специфіка та можливості використання якісних методів при вивченні стратифікаційних процесів на регіональному рівні.

Вибір тематики: на кожен наступну тему семінарського заняття опрацювати матеріали навчального посібника «Основи соціальної стратифікації»

Написання есею: За кожною темою (НЕ окремими питаннями теми!!!) – має бути написане анотоване есе до 4-х сторінок, яке розкриває зміст опрацьованих матеріалів.

Оцінка роботи за тему: Кожне завдання оцінюється в максимальних 5 бали. Це буде гарантією, що кожен опрацював наступну тему і можливість отримати бали поточного контролю.

Окрім того, пам'ятаємо про ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ щодо опрацювання монографій.

Усі готують свої презентації, які захищати будете вже на наступних семінарських заняттях, починаючи з 16.04.

НЕОБХІДНО надіслати по мірі готовності Ярині Василівні для оцінювання.

Терміни: термін подачі опрацьованих матеріалів станом на кожен четвер до 21.00.

Кому подавати: Хміль Ярині Василівні jarunka21@gmail.com до зазначеного дедлайну кожного семінару.

Відповідальний за дистанційне навчання н.д. «Соціальна структура та стратифікація»:

проф. Коваліско Наталія володимирівна, ел. скринька: kovalisko@mail.lviv.ua